

Zaawansowane systemy baz danych

Projekt – etap 1

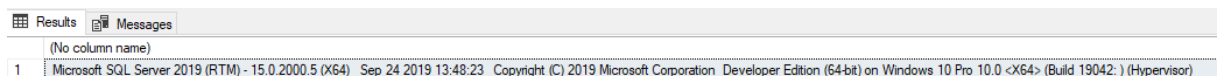
Krzysztof Wyszyński

1. Case study

W celu usprawnienia procesu kwaterunku, zarządzania i komunikacji w Domach Studenckich postanowiono stworzyć system realizujący powyższe funkcjonalności. Podstawową funkcją systemu będzie możliwość zapisywania studentów do poszczególnych akademików. Obejmuje on również pracowników akademików – aktualnie większość portierni w Domach Studenckich bazuje na staromodnym zapisywaniu istotnych informacji na kartkach papieru. Za pomocą systemu uzyskają możliwość dokumentowania swojej pracy w formie elektronicznej – od przyjmowania gości po zgłaszanie incydentów. Każdy Dom Studencki posiadał będzie również administrację, bezpośrednio odpowiedzialną za placówkę oraz jej mieszkańców.

2. System zarządzania bazą danych

W ramach projektu zdecydowałem się wykorzystać SQL Server, ponieważ jest on wykorzystywany w ramach materiałów wykładowych oraz miałem z nim styczność w przeszłości. Microsoft SQL Server pozwala na darmowe korzystanie z usług w fazie developmentu. Za pomocą odpowiednich narzędzi można prosty sposób wygenerować bazę danych przy użyciu interfejsu graficznego.

Results		Messages
(No column name)		
1	Microsoft SQL Server 2019 (RTM) - 15.0.2000.5 (X64) Sep 24 2019 13:48:23 Copyright (C) 2019 Microsoft Corporation Developer Edition (64-bit) on Windows 10 Pro 10.0 <X64> (Build 19042;) (Hypervisor)	

Rys 1. Wersja systemu bazodanowego uzyskana za pomocą komendy „SELECT @@VERSION”

Server memory options

Minimum server memory (in MB):
0

Maximum server memory (in MB):
2147483647

Other memory options

Index creation memory (in KB, 0 = dynamic memory):
0

Minimum memory per query (in KB):
1024

Rys 2. Ustawienia pamięci systemu bazodanowego

Zmieniłem metodę autoryzacji z domyślnej na „SQL Server and Windows Authentication Mode”. Dzięki temu do bazy danych będzie można połączyć się również za pomocą loginu i hasła, co pozwoli na podpinanie bazy pod aplikacje sieciowe i dzielenie dostępu z użytkownikami na innych maszynach.

3. Opis projektu ze strony bazodanowej

3.1. Użytkownicy korzystający z bazy danych

Według wstępnych założeń baza danych posiadać będzie czterech użytkowników. Jednym z nich będzie pracownik recepcji - będzie dostęp do danych studentów oraz możliwość zgłaszania skarg i rejestrowania noclegów. Drugim użytkownikiem będzie pracownik administracji, zarządzający całym Domem Studenckim. Następny konsument to gość portalu informacyjnego – jego jedynym przywilejem będzie możliwość odczytywania informacji – adresów Domów Studenckich, danych kontaktowych do administracji, ogłoszeń itp. Nie zabraknie również administratora posiadającego pełne uprawnienia do zarządzania systemem, wszystkimi akademikami oraz tabelami w bazie danych.

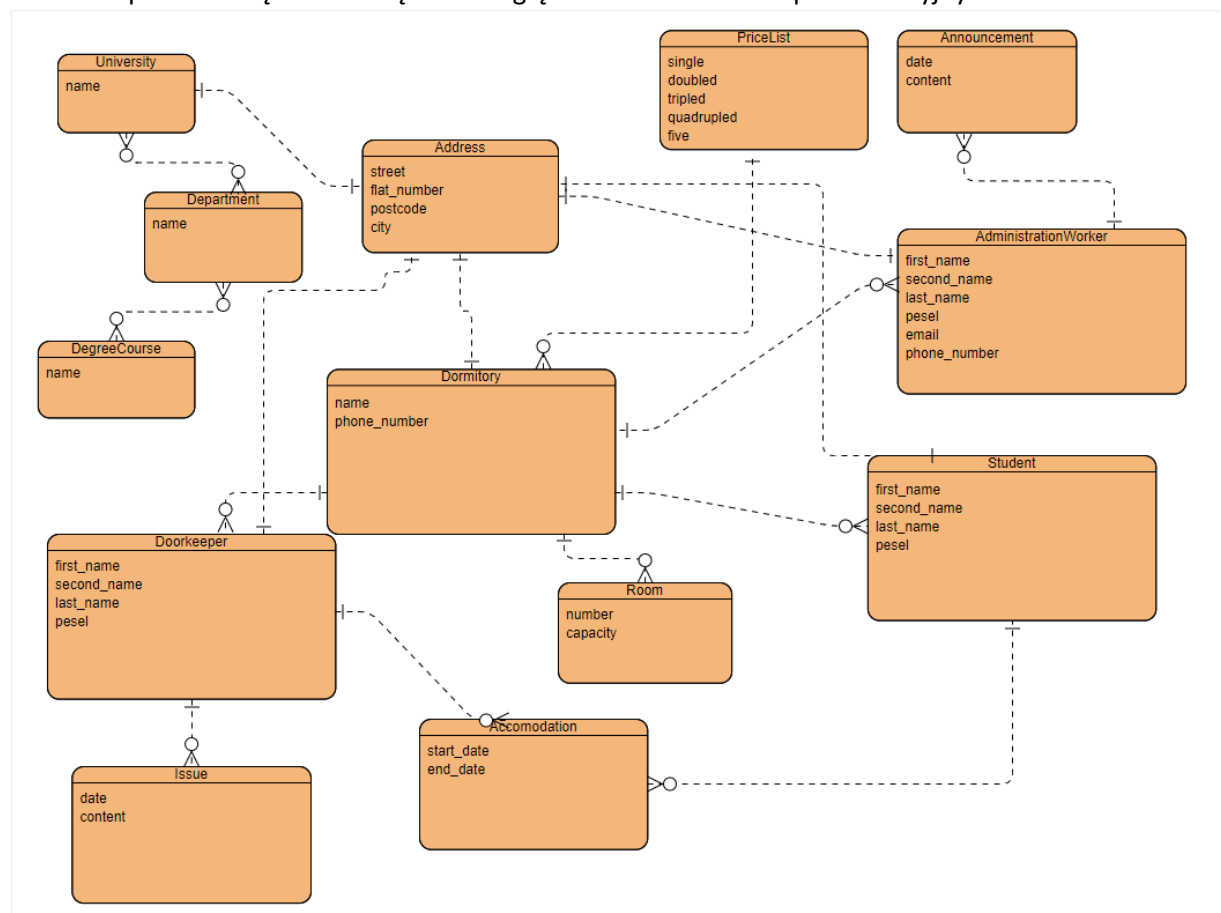
3.2. Dane przechowywane w bazie oraz oferowane usługi

Baza danych przechowuje dane o Domach Studenckich. W skład każdej instytucji wchodzi pracownicy administracji, portierni oraz studenci. Każdy akademik posiada cennik, adres oraz przypisany jest do konkretnej uczelni. Dana uczelnia może mieć wiele Domów Studenckich. Student zarejestrowany w akademiku posiada swój pokój. Pokój zawiera numer oraz liczbę studentów, którzy mogą w nim mieszkać. Istnieją pokoje jedno-, dwu-, trzy-, cztero- i

pięcioosobowe. System przechowuje dane o każdej z trzech kategorii osób związanych z Domem Studenckim. Są to podstawowe informacje osobowe: imię, drugie imię, nazwisko, PESEL, data urodzenia oraz adres. Student przypisany jest do konkretnego wydziału oraz semestru studiów. Pracownik administracji może rejestrować w systemie ogłoszenia skierowane do społeczności akademickiej. Student ma prawo do przenocowania jednego gościa jednego wieczoru, po uprzedniej konsultacji z pracownikiem portierni. Rejestracja noclegu zawiera informację o dacie przybycia, dacie opuszczenia Domu Studenckiego przez gościa oraz jego danych osobowych. Pracownik portierni może zgłaszać skargi oraz zawsze podczas pracy loguje się do systemu zmieniając status *is_working*.

3.3 Wstępny diagram ERD – konceptualny

Poniższy diagram nie uwzględnia typów danych, generalizacji, rozkładu relacji wiele-do-wiele na tabele pośredniczące. Zostaną one uwzględnione w modelu implementacyjnym.

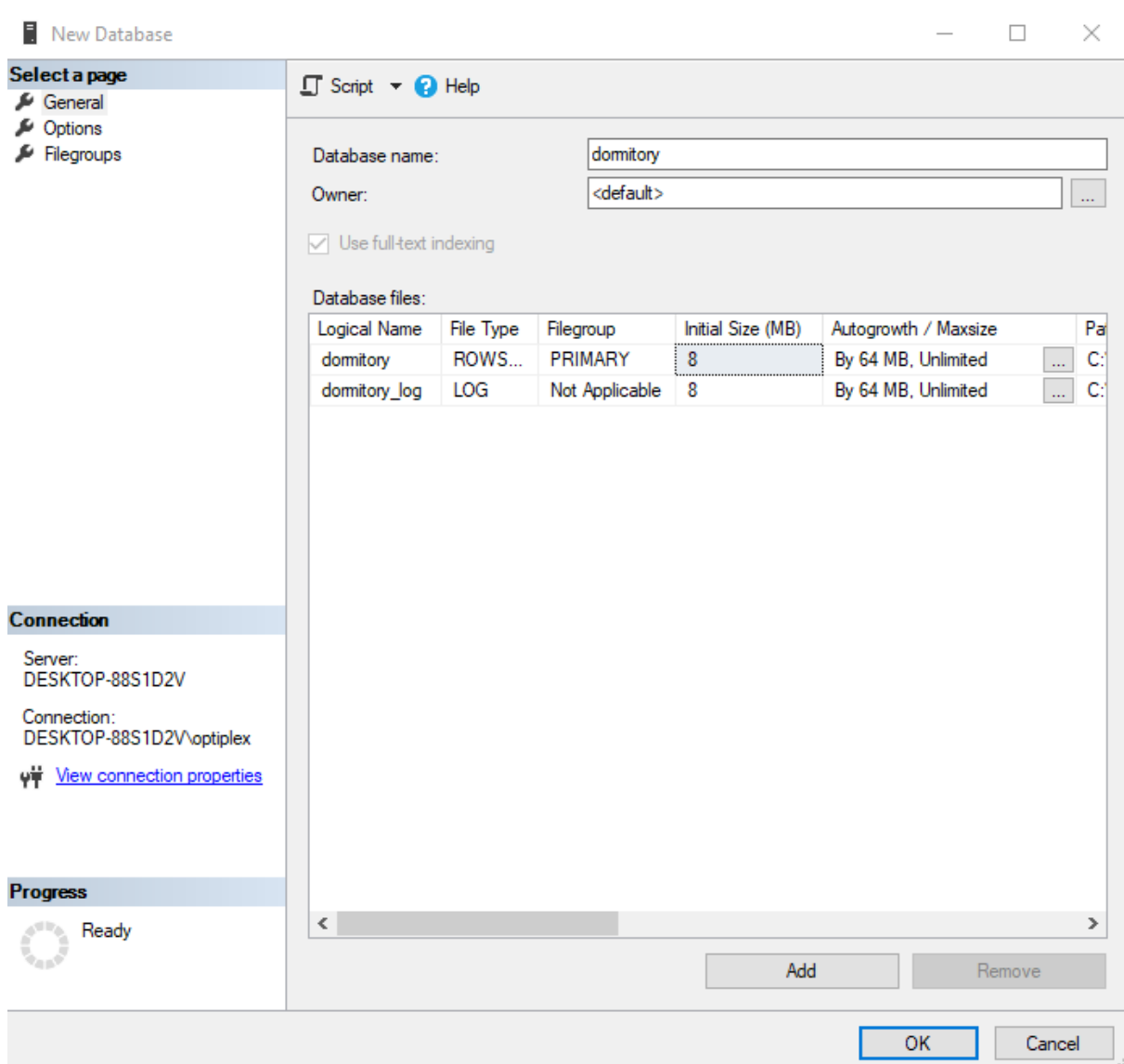

Rys 3. Wstępny diagram ERD

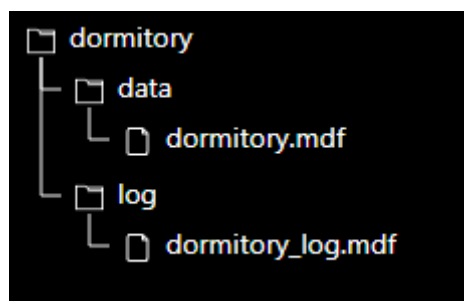
4. Implementacja bazy danych

4.1. Struktura plików

Przyjąłem domyślne wartości pamięci przeznaczone stronom bazodanowym – 8MB na jeden plik ROWS DATA, z możliwością Autogrowth. Zgodnie z wiedzą nabytą podczas zajęć wykładowych, oddzieliłem fizycznie log transakcyjny od folderu zawierającego dane.

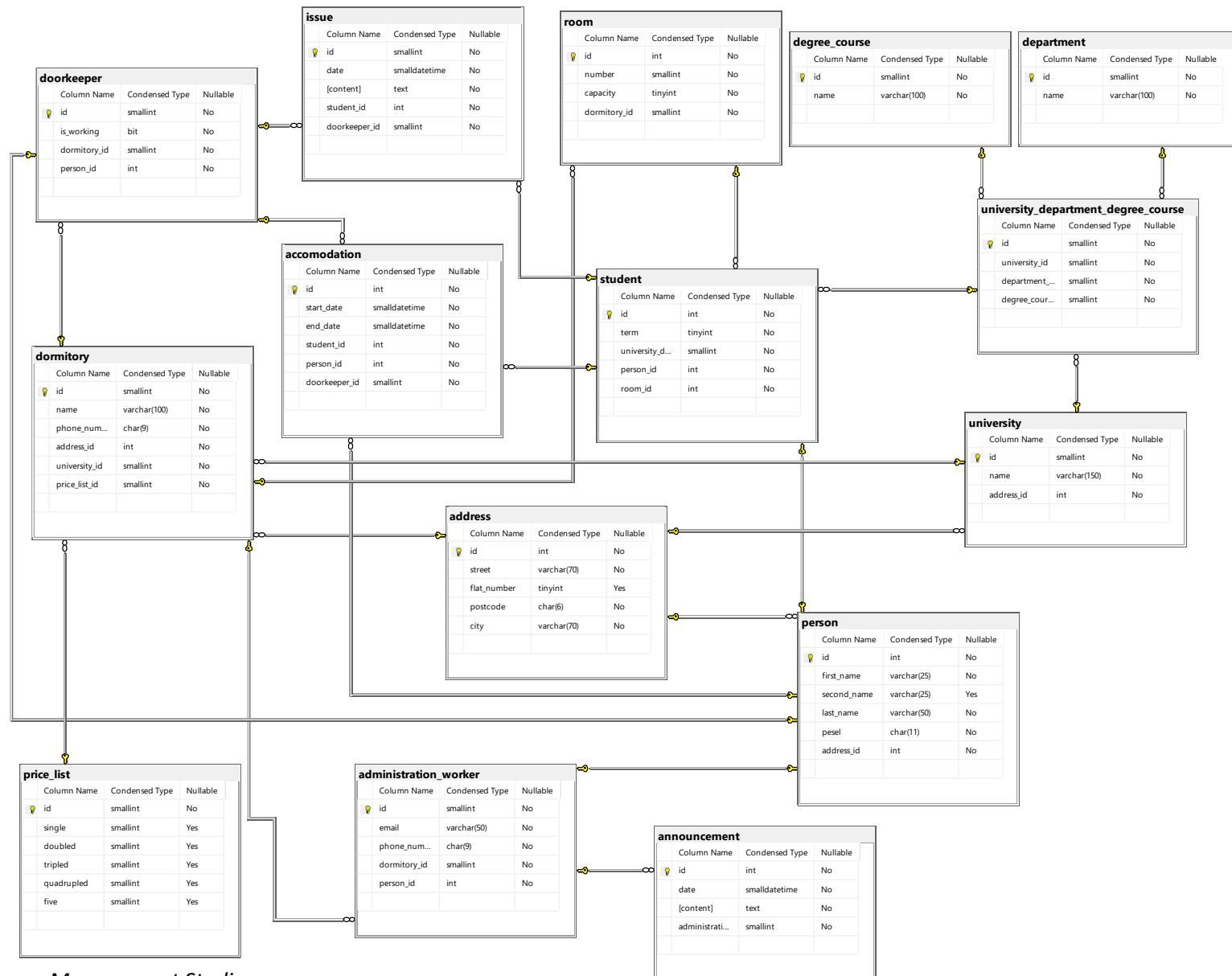

Rys 4. Struktura plików bazy danych

Rys 5. Fizyczny rozkład plików bazy danych

4.2. Układ logiczny bazy danych

Rys 6. Schemat logiczny bazy danych

wygenerowany przez Microsoft SQL Server Management Studio

4.3. Istotne decyzje implementacyjne

- a) Encje *Student*, *Doorkeeper* oraz *AdministrationWorker* współdzielą dane osobowe. W związku z tym dokonałem generalizacji i wydzieliłem wspólne atrybuty do oddzielnej encji *Person*, poprzez utworzenie relacji „one-to-one” i przyjęciu klucza obcego jako UNIQUE
- b) Z racji, że zarówno między wydziałem a kierunkiem studiów, jak i między wydziałem a uczelnią występuje relacja „many-to-many”, stworzyłem tabelę asocjacyjną łączącą wszystkie trzy składowe
- c) Podczas doboru typu danych starałem się możliwie ograniczyć zakres zajmowanej przez nie pamięci, według zasad przedstawionych na wykładzie:

- Starać się używać:
  - varchar zamiast char
  - tinyint / smallint zamiast int / bigint
  - bit zamiast int
  - smallmoney zamiast money
  - smalldatetime zamiast datetime
  - char / varchar zamiast nchar / nvarchar

5. Dane wprowadzone do bazy

Do bazy danych wprowadziłem 5 uczelni:

- a) Politechnika Warszawska,
- b) Uniwersytet Warszawski,
- c) Warszawski Uniwersytet Medyczny,
- d) Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie,
- e) Szkoła Główna Handlowa,

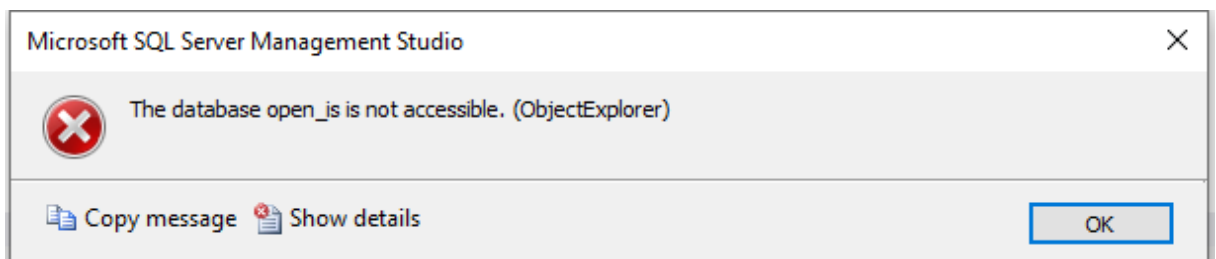
16 wydziałów, 12 kierunków, 13 Domów Studenckich. W skład każdego Domu Studenckiego wchodzi 6 pokoi, 2 osoby pracujące na portierni, jeden pracownik administracji oraz 4 studentów.

Liczba danych nie jest duża, lecz dosyć starannie odzwierciedlają rzeczywistość, dlatego ich generacja wymagała dużego nakładu pracy.

6. Użytkownicy

W celu ograniczenia dostępu do zasobów bazy danych utworzyłem użytkowników.

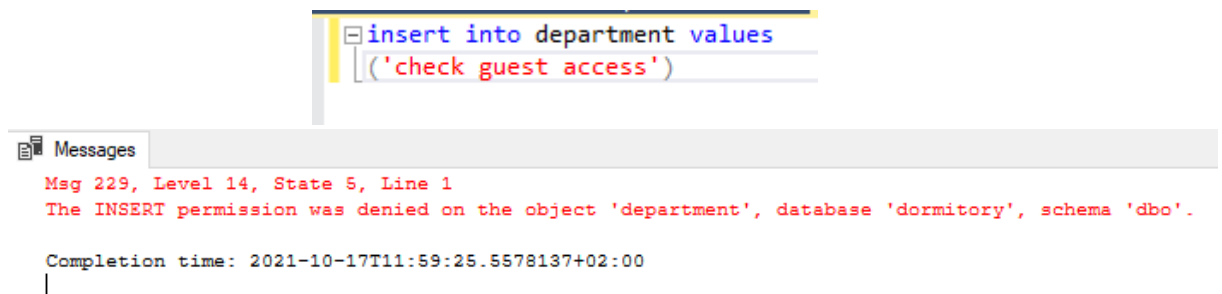
Każdy z wymienionych poniżej użytkowników ma dostęp tylko do bazy danych dotyczącej projektu. Próba uzyskania dostępu do innej bazy skutkuje następującym komunikatem:

Rys 7. Ograniczenie dostępu do innych baz dla użytkowników

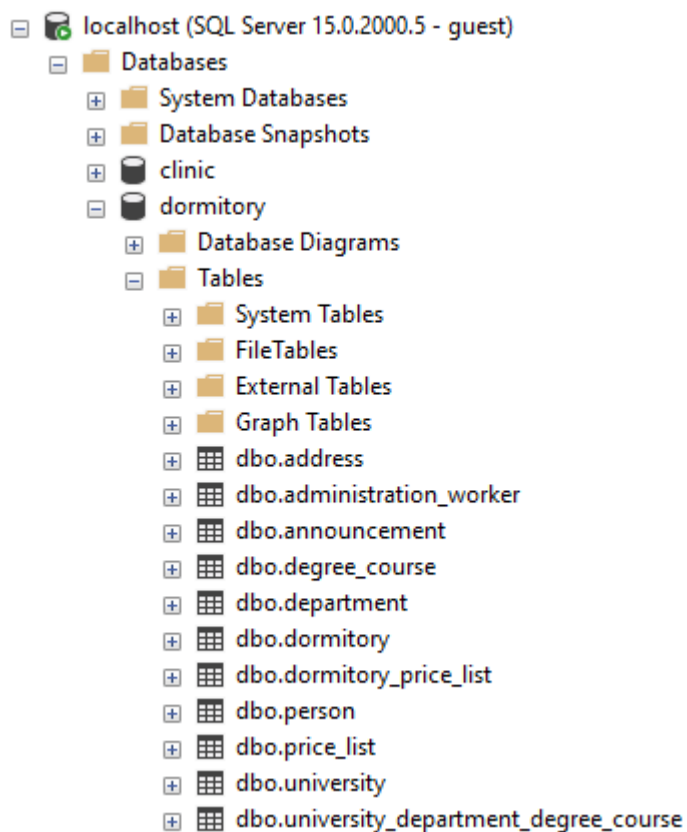
6.1. Gość

Podstawowym użytkownikiem bazy danych jest gość (guest). Posiada on dostęp do danych o uczelniach, Domach Studenckich wchodzących w ich skład, pracownikach administracji oraz cenniku pomieszczeń. Nie ma praw do edycji bądź dodawania jakichkolwiek rekordów.

Rys 7. Ograniczenie dostępu do edycji danych w bazie dla gościa

Poniżej przedstawiono listę tabel dostępnych do odczytu dla gościa:

Rys 8. Dostępne tabele dla gościa

6.2. Pracownik portierni

Kolejny użytkownik bazy danych to pracownik portierni (dormitory_doorkeeper). Posiada on dostęp do wszystkich danych w obrębie danego Domu Studenckiego, lecz nie ma praw do

edycji bądź dodawania pomieszczeń, studentów, pracowników administracji lub innych pracowników portierni.

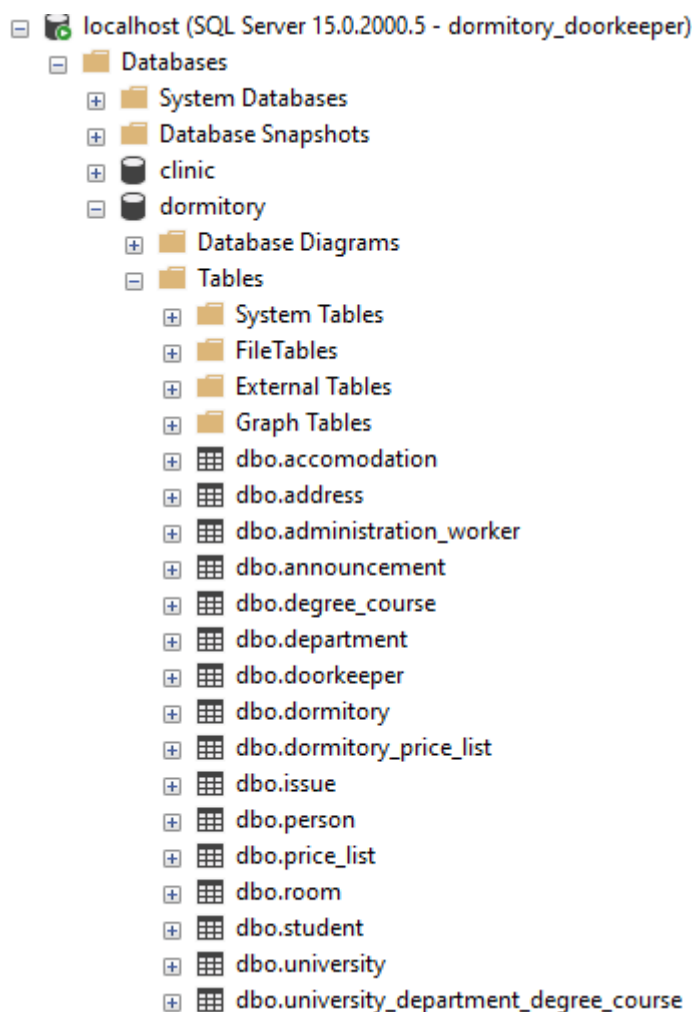
```
insert into administration_worker values
('administracja@bratniak.com', '111222333', 1, 79)
```

Messages

Msg 229, Level 14, State 5, Line 1
The INSERT permission was denied on the object 'administration_worker', database 'dormitory', schema 'dbo'.

Completion time: 2021-10-17T13:24:04.3637522+02:00

Rys 9. Ograniczenie dostępu do edycji danych w bazie dla pracownika portierni

Rys 10. Dostępne tabele dla pracownika portierni

6.3. Pracownik administracji

Trzecim użytkownikiem jest pracownik administracji (dormitory_administrator). Tak jak pracownik portierni ma on wgląd do wszystkich danych w Domu Studenckim. Nie może jednak zgłaszać incydentów ani rejestrować noclegów (są to zadania pracowników portierni), bądź też dodawać nowych pracowników administracji.


```
SQLQuery3.sql - loc...administrator (64))* X
insert into accomodation values
('2021-10-19 18:00:00', '2021-10-20 18:00:00', 1, 19, 1)
```

Messages

Msg 229, Level 14, State 5, Line 1
The INSERT permission was denied on the object 'accomodation', database 'dormitory', schema 'dbo'.

Completion time: 2021-10-17T13:37:15.5016709+02:00

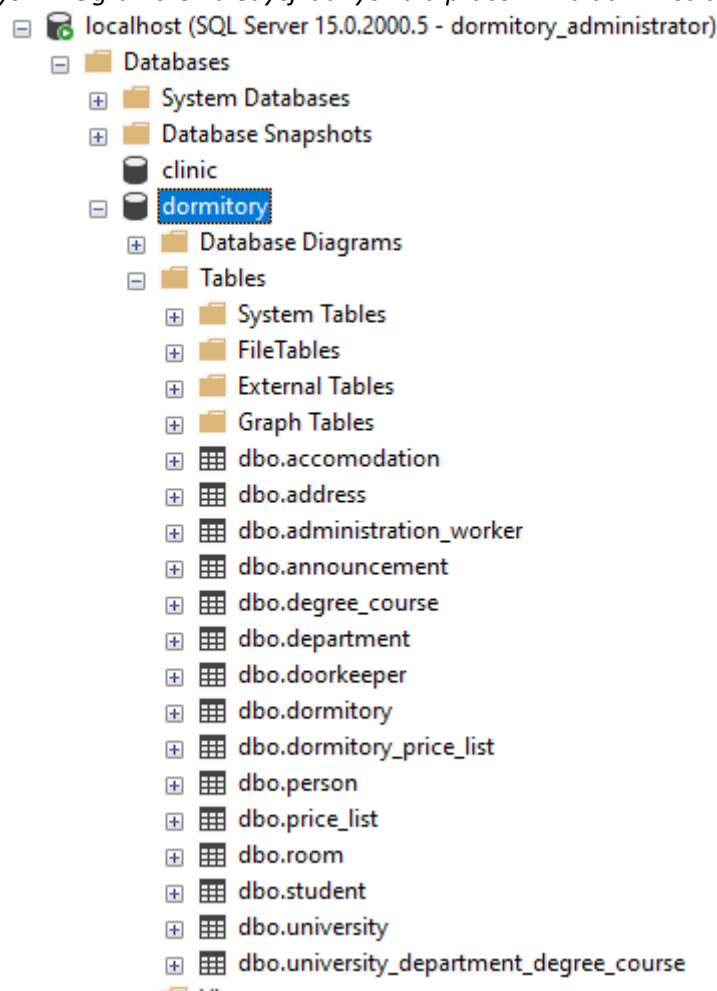
```
SQLQuery3.sql - loc...administrator (64))* X
insert into issue values
('2021-10-19 18:00:00', N'Student narozrabiał', 1, 1)
```

Messages

Msg 229, Level 14, State 5, Line 1
The INSERT permission was denied on the object 'issue', database 'dormitory', schema 'dbo'.

Completion time: 2021-10-17T13:38:57.2834828+02:00

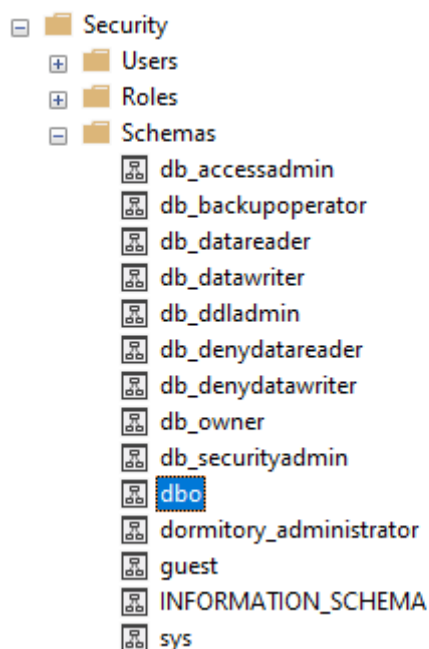
Rys 11. Ograniczenia edycji danych dla pracownika administracji

Rys 12. Dostępne tabele dla pracownika administracji

6.4. Schematy bazodanowe

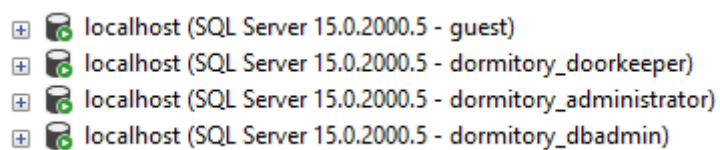
Poniższy zrzut ekranu przedstawia schematy zawarte w bazie:

Wszystkie tabele przypisane są domyślnie do schematu dbo.

6.5. Administrator bazy danych

Ostatni użytkownik to administrator bazy danych (dormitory_dbowner), który ma wszystkie uprawnienia w bazie danych.

Rys 13. Wykaz użytkowników bazy danych

7. Przykładowe zapytania

7.1. Zapytanie pierwsze

Wyświetl dane osobowe studentów ze wszystkich Domów Studenckich mieszkających w pokojach dwuosobowych, wraz z informacją o numerze pokoju, posortowane alfabetycznie według nazwy Domu Studenckiego.

```
select person.first_name, person.last_name, person.pesel, room.number as 'Room number',  
       room.capacity as 'Room capacity', dormitory.name as 'Dormitory name' from student  
inner join room on room.id = room_id  
inner join dormitory on dormitory.id = room.dormitory_id  
inner join person on person.id = person_id where room_id in (  
    select id from room where capacity = 2  
) order by dormitory.name ASC
```

Results		Messages				
	first_name	last_name	pesel	Room number	Room capacity	Dormitory name
1	Michał	Faleks	97127338427	138	2	Dom Studencki Akademik
2	Stefan	Burczymucha	99022305427	137	2	Dom Studencki Bratniak-Musze...
3	Michał	Broda	99012305427	137	2	Dom Studencki Bratniak-Musze...
4	Piotr	Peks	95021305427	138	2	Dom Studencki Bratniak-Musze...
5	Piotr	Feks	95029305427	138	2	Dom Studencki Bratniak-Musze...
6	Michał	Fleks	97127305427	137	2	Dom Studencki Mikrus
7	Jakub	Ojeks	95027305427	137	2	Dom Studencki Mikrus
8	Antoni	Steks	95027085427	138	2	Dom Studencki Mikrus
9	Kamil	Zalateks	92027310427	138	2	Dom Studencki Mikrus
10	Łukasz	Deks	96070994189	138	2	Dom Studencki nr 1
11	Piotr	Peks	99081577875	138	2	Dom Studencki nr 2
12	Piotr	Feks	97110496845	138	2	Dom Studencki nr 2
13	Piotr	Geks	94028305427	137	2	Dom Studencki Ustronie
14	Piotr	Neks	99027305427	138	2	Dom Studencki Ustronie
15	Kamil	Zeks	92027305427	221	2	Dom Studencki Ustronie
16	Antoni	Steks	02120174297	138	2	Dom studenta Dendryt
17	Piotr	Fonal	01081577875	138	2	Dom studenta Dendryt
18	Michał	Ofleks	02310174097	138	2	Dom Studenta nr 5
19	Jakub	Bolojeks	02017174207	138	2	Dom Studenta nr 5
20	Jakub	Ojeks	02010174297	138	2	Dom Studenta nr 6
21	Kamil	Zeks	02031462646	138	2	Grosik
22	Łukasz	Deks	03070994189	138	2	Grosik
23	Piotr	Donal	01309522187	138	2	Krokus Dom Studenta
24	Jakub	Momal	01010147197	138	2	Oaza Dom Studenta
25	Piotr	Peks	01089577875	138	2	Sabinki

7.2. Zapytanie drugie

Wyświetl sumę wszystkich skarg w każdym z Domów Studenckich w roku 2021, z podziałem na Domy Studenckie.

```
select count(room.id) as 'Issues', dormitory.name as 'Dormitory name' from issue
inner join student on student.id=student_id
inner join room on room.id=student.room_id
inner join dormitory on dormitory.id=room.dormitory_id
where year(date) = '2021'
group by dormitory.name
```

Results		Messages
	Issues	Dormitory name
1	6	Dom Studencki Akademik
2	3	Dom Studencki Bratniak-Musze...
3	4	Dom Studencki Mikrus
4	2	Dom Studencki nr 1
5	2	Dom Studencki nr 2
6	8	Dom Studencki Ustronie
7	2	Dom studenta Dendryt
8	6	Dom Studenta nr 5
9	2	Dom Studenta nr 6
10	2	Grosik
11	2	Krokus Dom Studenta
12	2	Oaza Dom Studenta
13	2	Sabinki

